

iskolás gyerekek Szűcs Sándor műveinek illusztrációjára készült rajzait, mesemondó versenyt, májusban betyárdal fesztivált szerveztek. A Karafitty népzenei találkozóra ősszel került sor. Augusztus 2-án megemlékeztek a néprajzkutató-író halálának évfordulójáról. Püspökkladányban az Alföldkutató Alapítvány július hónapban a hagyományőrző tábor keretében emlékezett Szűcs Sándorra. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Egyesület segít a Karacs Ferenc Múzeumban lévő Szűcs Sándor dokumentumok rendszerezésében.

Az évfordulóhoz kötődően Szűcs Sándor meséiből Biharnagybajom kiadványt jelentet meg. Az Alföldkutató Alapítvány Szűcs Sándor és Dorogi Márton levelezését adta közre. A Túrkevei Kulturális Egyesület ismét kiadta a Dankó Imre szerkesztette „A puszta utolsó krónikása” című válogatott írásokból álló kötetet. Készül emlékkönyv és családfa, valamint időszaki vándorkiállítás is. Karcagon 2013 őszén tudományos emlékülés lesz, a megemlékezés sorozatot 2013. október 23-án – a születésnapon – Biharnagybajomban a felújított Szűcs Sándor Emlékház átadása zárja.

Őrsi Julianna

A kunok öröksége – Népélet a Nagykunszágban

– új állandó kiállítás a karcagi Györffy István Nagykun Múzeumban –

Karcagon 1906-ban alakult meg a mai múzeum jogelődje. A Nagykun Múzeum Egyesületet a város értelmisége hozta létre, s éveken keresztül – Vörös Rébék asszony (az egykori „múzeumőr”) munkájának és törődésének is köszönhetően – éveken keresztül gyűjtötték a régi mellett a mindennapok használati tárgyait is. Munkájukat a karcagi születésű jeles néprajzkutató, a budapesti egyetemi néprajzi tanszéket megszervező Györffy István útmutatásai is segítették. A gyűjtemény azonban Rébék asszony halálát követően meglehetősen bizonytalan helyzetbe került, amelyet aztán a II. világháború pusztításai pecsételtek meg. A háború során elpusztult, eltűnt tárgyak pótlása már az 1940-es évek második felében megkezdődött, s majd 1950-től, a múzeum újjászervezésétől felerősödött. Előbb Péter László, aki két évig volt az intézmény igazgatója, majd Szűcs Sándor, aki tíz éven keresztül vezette a múzeumot, végezte szisztematikus gyűjtőmunkáját, megalapozva ezzel a mai gyűjtemény törzanyagát. Szűcs Sándort követően Bellon Tibor mintegy harminc esztendei szolgálata során folytatott jelentős tárgygyűjtéseket.

Szűcs Sándor az általa szerzett tárgyakból a Horváth Ferenc utcai épületben rendezte a háború utáni első állandó kiállítást, amely a múzeum mai épületébe való költözésig látogatható volt. Bellon Tibor igazgatósága idején, 1968-ban kapta meg az intézmény mai épületét, az egykori Bogdi-Papp kúriát. Ebben az épületben készült el és nyílt meg 1972-ben a „Nagykunági Krónika” című új állandó kiállítás, amely nem véletlenül utalt Györffy máig is talán legnépszerűbb munkájára. Ez a kiállítás már abban a korban is korszerű volt, sőt tematikailag hosszú időn keresztül kiállta az idők próbáját. A tervezők olyan „ügyesen” megvalósították elképzeléseiket, hogy a tárlatot még az 1989-90-es években zajlott rendszer-változáskor sem kellett átrendezni. (Ebben az időben ugyanis számos múzeumban, ahol korábban „felszabadulási” vagy „munkásmozgalmi” blokkja is volt az állandó kiállításnak, át kellett rendezni azt, „újra kellett értékelní”. Erre Karcagon nem volt szükség!) Tematikai

korszerűségét tehát egészen a 20. század végéig megőrizte, „csupán” az idő járt el felette. Éppen ezért került sor egy minimális átalakításra az új évezred fordulóján. Ekkor új címe is lett: „A kunok évszázadai”.

Az évek, évtizedek során nemcsak a kiállítás, hanem maga a múzeumépület is előregedett, átalakításra, felújításra szorult. 1998-ban először a pince, illetve a külső felújítás, majd 2009-ben, a „Jászkun Kapitányok Nyomában” című megyei turisztikai fejlesztési program keretében a teljes belső felújítás zajlott le. A munkálatok elvégzése miatt egy évre átmenetileg el kellett hagynunk az épületet és végleg búcsút vettünk a közel negyven évig álló kiállítástól. Már a kiköltözést követően elkezdődött az a szervező és tervező munka, amelynek eredményeként 2012. november 9-én új állandó tárlat nyílik a karcagi Györffy István Nagykun Múzeumban. A megvalósítás nem kevés költségét sikeres pályázatunk eredményeképpen az Emberi Erőforrások Minisztériuma (akkori nevén Nemzeti Erőforrás Minisztérium) Alfa programja biztosította.

A nyolc teremből álló új állandó kiállítás koncepciója szerint bemutatja az egykor nomád kun népcsoport életét a 13. századi letelepedéstől a 20. század első feléig. Elsősorban néprajzi jellegű kiállítást építettünk, hiszen a múzeum korábbi hagyományai és tárgygyűjteménye is alapvetően ezt erősítik. A bevezetőben megismertetjük a kun népcsoport történetének fontosabb csomópontjait, majd bemutatjuk azt a természeti közeget, azt a tájat, ahol évszázadokon keresztül éltek. Az ezt követő termekben pedig a megélhetés módjait, az életmódot, a gazdálkodás jellemzőit, illetve a lakáskultúrát ismerheti meg a látogató a tárgyak segítségével. A két utolsó teremben bemutatott tárgyak a vidékre jellemző népművészetből adnak ízelítőt. Az utolsó részben pedig emléket állítunk a karcagi múzeum egykori névadójának és igazgatóinak.

A kiállítás hosszabb (felnőtteknek szóló) magyarázó feliratai magyar nyelvűek csakúgy, mint az alsóbb éves gyerekek számára összeállított rövidebbek. Az egyes témakörök összefoglalói angol nyelven is olvashatóak, de készül egy francia, német nyelvű rövid ismertető is. Az új állandó kiállítás több interaktív elemet tartalmaz, amelyek még élményszerűbbé teszik a hagyományos kunsági népi kultúrával való megismerkedést. A tervezéskor és a kivitelezéskor figyelemmel voltunk arra, hogy a mai kor megkövetelte múzeum-pedagógiai foglalkozások szervezése és lebonyolítása is megvalósítható legyen múzeumunkban. Ennek megfelelően a régi időszak kiállítótermünk egyik felében egy múzeum-pedagógiai foglalkoztató termet rendeztünk be, ahol ezekre a foglalkozásokra sor kerülhet. Az új állandó kiállításához a kétnyelvű (magyar-angol) színes kiállításvezető mellett egy három lapos leporelló és CD is készül. Bízunk benne, hogy a karcagi múzeum megújult állandó kiállítása az eddigiekhez hasonlóan sok élményt fog szerezni látogatóinknak!

Nagy Molnár Miklós